AGUAITA.CAT

Política | Joan Serra Carné / Roger Tugas / Oriol March | Actualitzat el 11/10/2017 a les 09:25

Així es va gestar el canvi de guió de Puigdemont: relat del ple que ajorna la independència

La negociació dels termes de la declaració, consensuada fins dimarts al matí, s'altera just abans del ple, i genera incomoditat a la CUP i el sobiranisme civil | Els canvis d'última hora en el discurs del president obren un període incert i provoquen escenes d'improvisació, com la signatura del text de la independència al Parlament

Carles Puigdemont i Anna Gabriel, durant el ple del Parlament Foto: Adrià Costa

Dimarts a la tarda. Parlament de Catalunya. Un miler de periodistes acreditats, l'opinió pública catalana i espanyola expectant, i un discurs per pronunciar. Un discurs, el de Carles Puigdemont, que arrenca amb un hora i 13 minuts de retard.

Una intervenció amb dos moments àlgids. El president de la Generalitat, Carles Puigdemont, afirma que assumeix "el mandat del poble" perquè "Catalunya esdevingui un estat independent en forma de República". El sobiranisme albira el gran moment de la jornada. Però, tot seguit, Puigdemont fa l'apunt que marcarà la jornada: proposa deixar "sense efecte" la declaració d'independència per obrir un període de mediació, amb apel·lacions al diàleg dirigides a l'Estat i la Unió Europea". Divisió d'opinions entre el sobiranisme.

No hi ha terminis, s'obre un escenari incert. Tothom descol·locat, Madrid també. Aquesta és el relat del canvi de guió que ajorna -fins quan?- la independència.

Dilluns, 14.00 hores: dinar al Palau de la Generalitat

La jornada de dilluns és agitada des de primera hora. El Palau de la Generalitat es converteix en el centre neuràlgic de totes les operacions, amb Puigdemont al comandament i entitats i partits supervisant les decisions. "En principi tot havia de quedar tancat després de dinar i a la tarda els diputats havien de conèixer les línies mestres de la intervenció", manté un coneixedors dels contactes. Tot es comença a "tòrcer", segons un dels consultats, en el moment en què hi ha un dinar a Palau en el qual hi participen consellers del PDECat, Artur Mas i la coordinadora general de la formació, Marta Pascal. "Hi ha assistents que insisteixen molt en no fer efectiva la declaració i fer èmfasi en el diàleg", sosté una font nacionalista.

Dilluns, 17.00 hores: reunions de tots els colors

Durant la tarda segueixen els contactes. Jordi Sànchez i Jordi Cuixart, presidents de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) i d'Òmnium Cultural, respectivament, participen en les reunions. Els detalls queden enllestits i un dels últims a marxar de Palau és Mas. Les fonts consultades apunten a la complicitat entre Puigdemont i Mas en els moments decisius de les últimes hores. De fet, l'expresident de la Generalitat acaba acompanyat Puigdemont a la sortida de l'hemicicle, enmig d'un núvol de càmeres. El text, dilluns al vespre, queda pràcticament enllestit -també la declaració formal, en la qual hi han participat una quinzena d'experts-, i els consellers saben que en la reunió del Govern s'acabaran d'ultimar els detalls. La sensació és que la independència es proclamarà i que s'apel·larà a la mediació internacional. Sectors governamentals i de les entitats demanen fixar terminis.

Dimarts, 10.00 hores: Govern plàcid i cap al ple

A la reunió del Govern no hi ha sobresalts. El conseller de la Presidència, Jordi Turull, esquiva totes i cadascuna de les preguntes dels periodistes sobre la intervenció de Puigdemont, que arriba al Parlament quan ja toquen les cinc de la tarda. Té una reunió amb els diputats de Junts pel Sí, que el reben amb una ovació. "Sembla que la declararà [la independència], però és important que sigui una cosa clara", sosté un dirigent consultat poc després de conèixer les paraules de Puigdemont a porta tancada. Queda per començar la part més agitada -i més tensa- de la jornada.

Dimarts, 17.00 hores: la CUP no comparteix el canvi de plans

Els centenars de periodistes que ja esperen des de fa estona al Parlament -inclosa una nombrosa representació de la premsa internacional- es despleguen davant de l'escala qua condueix al primer pis del Parlament, on hi ha l'hemicicle. Puigdemont té programada una reunió amb els diputats de Junts pel Sí per comunicar-los el contingut de la declaració que té previst formular. El guió és a punt de canviar. Els diputats de la coalició independentista assumeixen, amb diverses gradacions de complicitat, l'anunci que fa el president. Apareix la via de la mediació internacional. El dia comença a canviar.

Expectació mediàtica pel discurs de Puigdemont. Foto: Adrià Costa

La CUP, que serà qui entomarà pitjor el canvi de plans de Puigdemont -almenys públicament-, també rep comunicació del cap de l'executiu -ERC no ho veu amb bons ulls, però ho assumeix per evitar el xoc-. Quim Arrufat ho acabarà detallant davant de la premsa al final de la jornada: "El president ens fa avinent l'aparició de mediadors internacionals i que avui no tocava declarar la República catalana". La formació anticapitalista arrufa el nas. No comparteixen la decisió, no l'avala. El ple s'endarrerirà.

Dimarts, 17.40 hores: petició d'endarreriment a Forcadell

La presidenta del Parlament, Carme Forcadell, rep un primer avís de representants de Junts pel Sí. Volen endarrerir l'inici de la sessió plenària. Falten 20 minuts per a les 18.00 hores, el moment fixat per a l'aparició de Puigdemont a la cambra. Forcadell adverteix que cal que algú li notifiqui la petició d'endarreriment, que s'acaba oficialitzant de forma immediata poc després.

Queda un quart d'hora per a l'hora prevista d'inici del ple. Els diputats de l'oposició, cansats d'esperar, deixen l'hemicicle. Comencen a córrer els motius que poden explicar l'ajornament temporal del discurs del president, que es fan explícits quan diversos dirigents de la CUP -Quim Arrufat, Benet Salellas, Carles Riera i Natàlia Sànchez- arriben amb cara de pomes agres a reunir-se amb Puigdemont i Oriol Junqueras, entre d'altres, als despatxos de Junts pel Sí.

Tot i que durant el matí les negociacions semblaven encarrilades, fa ja una estona que tot ha canviat. La intervenció d'una possible mediació internacional -Puigdemont s'hi acabarà referint en el seu discurs- és el motiu que explica el canvi de plans. El malestar de la CUP es propaga. De fet, els deu diputats anticapitalistes són els últims que entren a l'hemicicle. Puigdemont, el seu Govern i la resta de diputats ja estan asseguts. A les 19.13 hores, la president del Parlament pren la paraula.

Dimarts, 19.13 hores: el president deixa "sense efecte" la declaració

Puigdemont concreta el que ja saben els diputats sobiranistes: assumeix el repte "el mandat del poble" perquè "Catalunya esdevingui un estat independent en forma de República", però deixa "sense efecte" la declaració d'independència per obrir un període de diàleg i mediació. El president, que sorprèn part de l'oposició -alguns portaveus tenen els discursos escrits-, no acaba de satisfer la pròpia parròquia.

Carles Puigdemont i Artur Mas, després del ple del Parlament Foto: Adrià Costa

Als passadissos, diputats i càrrecs sobiranistes expressen certa decepció per la "falta d'èpica" de Puigdemont. "Era el discurs de la seva vida", exposen algunes veus. El memorial de greuges exposat pel president i la crida al diàleg tampoc aconsegueixen fer vibrar els ciutadans que s'han acostat al passeig Lluís Companys, l'espai més proper al Parlament que deixa el dispositiu policial.

Dimarts, 21.30 hores: Una signatura de la declaració poc trenada

La improvisació arriba també en relació a la declaració d'independència que finalment firmen els diputats de Junts pel Sí i la CUP a l'auditori del Parlament. El text havia estat negociat els darrers dies, però la fórmula exacta amb què se li havia de donar llum no es concreta fins poca estona abans que els parlamentaris el signessin. Algunes fonts assenyalen, en aquest sentit, que originalment s'havia de llegir en el ple -els anticapitalistes, de fet, reconeixen que, si no es fa així, no té validesa jurídica-, mentre que d'altres apunten simplement que qüestions de posada en escena com la signatura per part de tots els diputats o la seva lectura es decideixen a darrera hora.

És una anècdota, però és simptomàtic, per exemple, que els diputats Junts pel Sí no guarden lloc en les primeres files de l'auditori als de la CUP -que arriben tard-, fet que obliga Lluís Llach a excusar-se. Algunes veus assenyalen que la fórmula triada permet donar validesa al mandat de la llei del referèndum, que preveu que és el Parlament i no el president català qui declara la independència, mentre que d'altres reconeixen que se li ha volgut donar entitat pròpia per calmar als anticapitalistes i reduir la tensió -amb escàs èxit-.

De fet, com que l'objectiu de Puigdemont és que el focus del missatge se centri en la crida al diàleg i no en la declaració d'independència en si -amb escàs suport internacional, en tant que unilateral-, un dels elements que també facilita que s'avali una posada en escena més solemne és que els primers titulars que apareixen en mitjans d'arreu del món posen l'accent precisament en la renúncia a aplicar la declaració i en el marge a la negociació obert. Alguns diputats i dirigents inquiets amb la resolució final del ple, de fet, s'acontenten amb el ressò internacional aconseguit, que afirmen que posa l'accent en la pressió en l'Estat, i en la reacció airada del govern espanyol, que aquest mateix dimecres pot suspendre l'autonomia.

Mig hemicicle buit abans de començar el ple Foto: Adrià Costa

Dimarts, 21.45 hores: Colau agraeix el gest

I és que una reacció agressiva de l'executiu central previsiblement anul·larà la suspensió de la declaració de la independència i, per tant, abocarà definitivament les dues parts al xoc de trens, per bé que Junts pel Sí espera que deixi la imatge conforme ha estat l'Estat qui s'ha negat a dialogar i això li resti suports externs. A nivell intern, però, el gest de Puigdemont -que havia estat negociat amb els "comuns"- també busca tenir efecte de cara a mantenir la cohesió de les forces que van cridar a votar a l'1-O.

La reacció de Catalunya Sí que es Pot (CSQEP) en el ple ja havia estat positiva, però després

dirigents de Catalunya en Comú i Podem també són favorables. És el cas d'Ada Colau, que agraeix el gest i insta el govern espanyol a moure fitxa en tres piulades, en català, castellà i anglès. Al seu torn, Xavier Domènech també aplaudeix el gir, i fins i tot ho fan alguns dirigents locals del PSC, com Jaume Collboni o Núria Marín. Si segueix amb la repressió com a resposta, la unitat del sobiranisme podria avançar algunes caselles més unit. I, tot i això, algun representant de les entitats independentistes lamenta igualment que alguna rebaixa en la declaració encara hauria pogut sumar directament alguna signatura d'aquest espai -Albano Dante Fachin va assegurar a **NacióDigital** que s'implicaria si es feia referència a "la República i el procés constituent"-.

Dimarts, 22.15 hores: La CUP explicita el seu malestar

Qui no es dona gens per satisfet és la CUP, que opta per marcar perfil al final de la jornada. En contrast amb un discurs més suau d'Anna Gabriel a l'hemicicle, Quim Arrufat considera "tocada" la relació amb Puigdemont i limita a un mes el període per negociar abans d'aixecar la suspensió. Altres actors, tant de Junts pel Sí -com Demòcrates o dirigents d'ERC- com de les entitats -Jordi Cuixart ha estat ben explícit- també reclamen posar un límit a aquest termini i ja avancen que pressionaran internament en aquest sentit. Tot i això, també confien que, un cop més, l'airada resposta de Mariano Rajoy acceleri els tempos de nou. El consell de ministres d'aquest dimecres, a partir de les 9 del matí, serà clau.